FRI FAGBEVEGELSE

Nr.29. 23.august 1941.

Kamerat:

Fagorganisasjonens offansive holdning har nå gitt seg et nytt utslag. Etter at de arresterte tillitsmenn er frikjent, rår det sterk spenning i fagforeningskretser omkring den skjebne de øvrige kravene i sekritariatets henvendelse til Reichskommisar av 30.juni, vi komme til å få.

Lønnsspørsmålet trer naturlig nokk i forgrunden. Det er oppstått et meningsløst misforhold når det gjeller lønningene fr det store flertallet av lønnsmittakere i vårt land, på grunn av den enorme prisstiggningen og vareknappheten. Og dette er rimelig at fagorganisasjonen av alle krefter og evner går inn for å råde bot på den usunde tilstand som som er inntrådt, og kjempe for en hevning av lønningene, sm nå etterhvert tvinges ned på et lavmål som ikke kan sikre detnødtørftigste underhold for arbeidsfolket.
Lønnsspørsmålet inntok enbred plass i henvendelsen av 30juni. og sekretariatet har nå i flukt med henvendelsen reist krav om lønnstilleg. Kravet er fremmet den vanlige vei, idet sekretariatet her henvendt seg til Norsk Arbeidsgiverforening. I denne skrivelsen kreves lønnstillegg på grunnlag av Riksmeglingsmannens forslag av 1 januar 1941. Det nye Direktoratet for arbeidsorganisasjoner har fått meddelelse om atlandsorganisasjonen har reist lønnskrav overfor arbeidsgiverne og besked om at det ønskes snarest mulig opptatt partsforhandlnger. Det er fagorganisasjonens oppfatning at eventuelle lønsforhandlinger må foregå under ledelse av de ordinære meglingsinstitusjoner.
Kravet om lønnsøkning kan det ikke være tale om å komme utenom. Den veldige prisstigning må kompenseres. Det offisielle indekstall viser en stigning i leveomkostningene på vel 38 % siden siste gang lønningen ble regulert. Av dette er 8 øre timen; det vil si ca.4 1/2 % kommet arbeiderne tilgode etter at januartillegget 1940 ble fratatt arbeiderne. Det er her fremdeles en svikt på vel 34 % som står udekket i arbeidernes disfavør etter indeksen. Men det gir ikke et fullgodt uttryk for hvor stor prisstigningen er . Det forstår en best ved å studere tallene i Oslo kommunes statistiske månedsskrift når det gjeller de viktigste postene på husoldningsbudsjettet - mat -varer , lys , og varme. Stigningen for matvarernes vedkommende er fra før krigen brøt ut til 15 juni iår steget med 48,5 %, og for lys og varme med 103,1 %.
Levestandarden er - selvom vi ikke hadde disse tall å holde oss til - sunket voldsomt siden tyskerne hærtok landet. Det gis derfor ingen vei utenom lønnstillegg. Etter Riksmeglingsmannens forslag skal kompasjon gis med 3/4 av prisstigningen. Arbeidsfolk i vårt land ser det slik at det er minstemålet for det som kan aksepteres, forutsatt at forhandlinger nå kommer igang.
Arbeiderne vil ikke la sig avspise med nådesmuler fra tyskerne eller hjemlige nazister.De krever sin rett når det gjeller lønnen for det arbeide de utfører, som det gjeller alle de andre krav som er satt opp gjennom henvendelsen av 30. juni.

- V -

Forleden blev 7 funksjonærer ved Oslo Sporveier innkalt til direktøren hvor de fikk seg forelagt et brev fra landslederen for NS-faggruppe Odd Fossum. Denne beklager i brevet, at de 7 funksjonærer på"ymse måter motarbeider NS og den nye tid". De sjikanerer medlemmer av NS ved sporveien, river ned plakater eller tilsmusserdisse. Brevet konkluderer med å gjøre direktøren opmerksom på at om dette ikke tar slutt, vil de 7 funksjonærer bli meldt til politiet.

Hvad med Bjørnøya ?

Skipsfartdirektoratet har på lang tid ikke klart å få forbindelse med Bjørnøya. Et skib på fart fra Bjørnøya har således været ventet til Norge i 18 dager. Direktoratet har forespurt hos Terboven om øya er besatt av engelskmennene. Dette er ikke besvart.

- V -

Skogsarbeidere.

Naziavisen "Hamar Arbeiderblad" meddeler, at hvis vedhugsten er særlig slett og det er grunn til å tro at årsaken er manglende vilje, kan bevilget familietillegg inndras.
Det er altså på denne måten det skal bortforklares at arbeidsprestasjonerne er lavere iår enn før. Dette tiltross for at alle vet at det skyldes mangel på mat. Fra de fleste forsyningsnemder i skogsdistriktene er det sendt forestillinger om dette forhold. Men situasjonen bedrer sig ikke. Tvert imot. Fra skogsdistriktene kommer stadig nye meldinger om den forferdelige matmangelen. Det finnes distrikter hvor skogsarbeiderene ikke får annen mat enn akkuarat det brød som rasjonen tilsier. Hertil den lille rasjon med kaffetilsetning. Ellers absolutt ikke mer. Melk, kjøtt, flesk finnes ikke. Kunne det enda skaffes poteter nokk og noe og steke disse i, mener en at situasjonen kunne bedres. Men intet blir gjort. Det er mat, og ikke trusler som kan bedre dette forhold.

- V -

Nazistene fortsetter med å rydde vekk dyktige administrasjonssjefer som ikke vil bøye seg inn under nyordningens åk.
Fredag 15.aug. fikk telegrafdirektør A. Haarberg og Trafikksjefen i Telegrafverket, Leif Larsen avsked på dagen fra sine stillinger, Haarberg har været i Telegrafverket i over 40 år. Beskeden om at de måtte gå fik de mundtlig. Senere samme dag kom de nazistene som var utsett som deres etterfølgere, Hadland og Knut Knutson Flane og bekreftet avskjedigelsen, og meddelte at de straks skulle overta stillingene, henholdsvis som direktør og trafikksjef. Begrunnelsen for at disse to veltjente funksjonærer er avsatt er den at motstanden mot NS og den evindelige "nye tid" er så stor i Telegrafverket at de av den grunn måtte vekk. Og så tar to av dem som har vist sig villig til å gjøre rakkertjeneste for de nye herrer, deres stillin

Postdirektør Torp er avskjediget på samme hensynsløse måte.

Kriminalsjef Reidar Sveen er avsatt. Hen er "stillet til disposisjon", som det heter i den tyske kommisær Hagelins språkbruk. Hans stilling er er gitt til politiinspektør Schartum, sm blandt kolleger bærer det karakteristiske oppnavn "Tåkefyrsten".

Direktør Johan Hvidsten i arbeidsformidling og arbeidsløshetstrygd er også avsatt fra sin stilling. heller ikke han var et lydig redskap for den "nye tid"

Arbeiderne ved Nylands Verksted fikk for en tid siden denne hyggelige besked: Det skulle uttas 300 mann for å dra til Trondheim og Tromsø for å bygge ubåthavn. Det ble opfordret til å melde seg frivillig. Det er vel unødvendig å opplyse at denne oppfordring ble grundig neglisjert.

Forholdene ved de tyske anlegg rundt i landet skal forøvrig ikke friste til å dra dit på arbeid. En arbeider som har været i Glomfjord kan fortelle hvordan han og hans arbeidskamerater har hat det på dette sted.
De var 50 mann i laget. (Ialt er det ca. 1000 mann i arbeide for tyskerne i Glomfjord.) De 50 ble da de kom, anvist natteplass i et bedehus. Det var ikke antydning til senger, ikke engang halm. Der tilbragte de 8 døgn. På disse 8 døgn fik de av mat bare en liten pose kaffe og 1 1/2 stomp. Ikke noe smør, ikke melk, ikke middagsmat. Lønningen sin fik de heller ikke. PÅ 3 uker fik de hver utbeytalt 50 kroner. Tilsist brast tålmodigheten og en morgen møtte de ikke opp på byggeplassen. Da ble det huskestue. Tysk militær masjerte opp og ordre ble gitt: Innen en time skulle arbeidet være gjennopptatt, ellers ville de bli tatt med av militæret. Detvar ikke noe valg. Men det er synd å si at tyskerne etterpå har hatt mye glede av disse arbeiderne. Stadig rømmer noen. Men nå har tyskene inndratt alle legimitasjonskortene deres.

Den siste.

PÅ en vegg i Oslo stod en dag: "Gid fa'n tok Hitler!" Neste dagsto det under: "Jeg vil ikke ha'n. Hilsen Fa'n."

Det er alltid bra at det er sterk og flammende uvilje tilstede mot undertrykkerne. Dette hatet skal underbygges, ikke dempes. På den-annen side må vi vise full vilje til smhold og fasthet i rekkene. Nå, som alltid før, må vi klare å ta et oppgjør oss i mellom, men likevel stå sterke i kampen mot vår virkelige fiende. Det er demokratiets tanke både samfundsmessig og organisasjonsmessig. Tyskerne trekker på skuldrene av slikt. De forstår ikke verdien av selvstendig tenkning. Dette kommer bl.a. til uttrykk, når de tar en streik i et av de krigførende demokratier til inntekt for sig. Deter grov feil. Det er jo nettopp styrken i demokratiet at det tør vise uenighet. At uenighet er beklagelig, er vi alle enige om, men vi må verdsette slik frihet. På samme måten vil nazistene heller aldrig forstå at engelskmennene på parlamentarisk måte behandler et forslag om å oppta fredsforhandlinger og stemmer det ned med kal ro.
Det er sterke sinn, som klarer slikt. Nazismen ville få dødsstøtet om det i Tyskland inntrådte en streik, eller det offentlig hevet seg røster for fred. Nazismen kan bare leve når den frie handling og det frie ord er undertrykt. Vår vei kan derfor aldrig bli nazismens.
Vi kjemper derfor for et fritt, demokratisk Norge. Med handlefrihet, tankefrihet og en

FRI FAGBEVEGELSE: